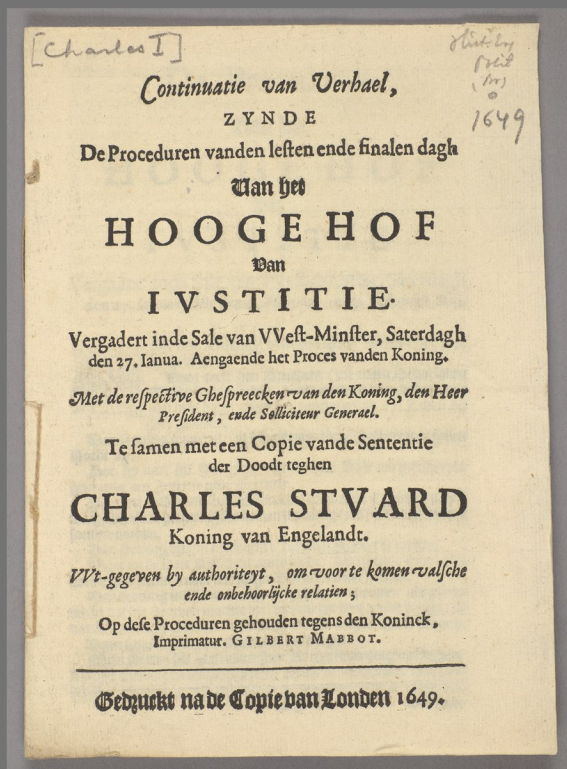

Karl

Continuatie van verhael, zynde de proceduren vanden ...

Tryck // / I25 B11c Br. 1649

Tillkomstår 1649

Digitaliserad år 2019

[Charles I]

*Print by
Pit
(m)
1649*

Continuatie van Verhael,

ZYNDE

De Proceduren vanden lesten ende finalen dagh

Van het

HOOG E HOF

Van

I V S T I T I E.

Vergadert inde Sale van VWest-Minster, Saterdagh
den 27. Ianua. Aengaende het Proces vanden Koning.

*Met de respectiue Ghespreecken van den Koning, den Heer
President, ende Solliciteur Generael.*

Te samen met een Copie vande Sententie
der Doodt teghen

CHARLES STVARD

Koning van Engelandt.

*Vvt-gegeven by autoriteyt, om voor te komen valsche
ende onbehoorlycke relatien;*

Op dese Proceduren gehouden tegens den Koninck,
Imprimatur. GILBERT MABBOT.

Gedruckt na de Copie van Londen 1649.

Continuatie van Verbael

N Y N D E

De Proceduren vanden leffen ende staeten dach

Van Jre

H O O G E H O F

Van

I V S T I T I E

Verdacht inde Sale van VVest-Minster, Saterdag
den 27. Januar. Aengende het Proes vanden Koning.

Met de respective besprecken van den Koning, den Heer
Preston, ende de leffen Generel.

Tsammen met een Copie vande sententie
der Doodi nighen

C H A R L E S S T V A R D

Koning van Engelande.

VVt-gegeven by autoriteit, om woorde konen walsche
ende onbedorliche relatien;

Op dese Proceduren geschonden tegens den Koning.
Impriator. GILBERT MARROT.

Verdruct in de Druyerie van London 1649.

De Proceduren
 Aan het
H O O G E H O F
 Van
I V S T I T I E.

Vergadert inde Sale van VVest-Minster, Saterdagh
 den 27. January ofte den 6. February 1649. Nieuwen Stijl.

Mer dat Silentie bevolen was/ wierde het Hof
 op-geroepen.

Dooz eerst den Pzefedent (die eenen Scharlakem
 Cabbaert aen hadde/ als betamelijck vooz de besoeigne
 van dien dagh) naer hem antwoozden 67. Leden op
 hare Namen.

Den Koning quam in/ in syn gewoonlijcke Posture met synen
 Hoedt op.

Soo hy naer het Hof ging/ werde inde Sale een geschreentw
 gemaect om Justitie ende Executie.

Naer dat wederom Silentie bevolen was/ is de Capiteyn bande
 wacht belast in hechtenisse te nemen soodanige als die eenige onrust
 souden maken.

Den Koning op syn aenkomste/ versocht gehoozt te werden.

Waer op de Heer Pzefedent antwoozde/ dat sulcks t' syner tijdt
 konde geschieden/ maer dat hy het Hof eerst most hoozen.

Den Koning insisterde noch om gehoozt te werden/ als geloos-
 vende dat het strecken mochte tot het gene het Hof wilde seggen/ en
 dat een haestigh Donniss/ niet soo haest her-roepen konde werden.

Doen sprack den Heer Pzefedent als volghet:

Mijn Heeren het is u lieden hier alle tegenwoozdig wel bekent/
 dat dese Gebangen tot verschepden repen aengesproken/ ende vooz
 dit Hof gebzacht is geweest/ om te antwoozden op de accusatie van

* Een Da-
 me van der
 malignan-
 ten zjnde
 interrum-
 peerde hier
 het Hoff
 (seggende/
 niet de helft
 vant volck)
 maer wiert
 geboden te
 zwijgen.

Verraedt/ ende andere hooge mis daden/ die tegens hem in-gegeven
 zyn gheweest/ in den name van het Volck van * Engelandt. Op
 welke accusatie versocht zynde te antwoorden/ is hy soo verre ghe-
 weest vande bevelen vanden Hove te gehoorzamen niet zich desselfs
 Justitie te onderwerpen/ dat hy begonnen heeft zich te onder-
 staen tegen de anhoriteyt van dit Hof/ ja van het hoogste Hof/ het welck
 dit selve ingestelt heeft om hem te hoozen ende te Richten/ te argue-
 ren ende deselve te debatteren. Ende/ naer dien hy dien aengaende
 verneestert is geweest/ ende versocht te antwoorden/ heeft het hem
 beliest gestadig in Contumelie te blyven/ ende te weygeren zich ter
 antwoorde te onderwerpen. Hier op is het dat het Hoff/ om aen zich
 selven in geenen gebreke te blyven/ nochte aen 't vertroutwen dat op
 hem gestelt is/ ende op dat niemants moettwilligheyt de Justitie en
 preveniere/ goedt gebonden heeft de sake in consideratie te nemen;
 heeft gelet op de Accusatie heeft gelet op de Contumacie/ ende op de
 Confessie die naer rechten uyt deselve Contumacie is volgende/ heeft
 insgelijcks gelet op de Notorieyt van het Feyt dat desen Gevan-
 gen opgeleght wert/ ende voort op de geheele saecke; ende heeft dien-
 volgende geresolbeert/ ende zich ondertingen verstaen ober een Sen-
 tentie tegens desen Ghevangen uyt te spreken. Maer ten aenzien
 dat hy verfoercht gehoozt te werden/ eer de Sententie ghelesen ende
 gepronuncieert werde/ heeft het Hoff gheresolbeert hem te hoozen.
 Nochtans/ Heer/ moet ick u dus veel van te vozen seggen/ gelijk
 u sulcks in andere sessien meer te gemoet is geboert/ dat/ indien het
 gene ghy te seggen hebt/ streckt tot eenigh debat van Jurisdictione/
 ghy daer-in niet en sult gehoozt werden; Ghy hebt sulcx booz desen
 ondernomen/ ende hebt de wortel aengetast/ dat/ is/ de macht ende
 opperste auctoriteyt vande Communen van Engelandt/ dewelcke
 dit Hoff niet en willen laten disputeren/ sulcks inder daedt booz den
 Hove een onredelijcke saecke waer/ zynde een Hoff het welcke
 ageert op de auctoriteyt die vande voornoemde Communis is her-
 komende. Maer/ Heer/ soo ghy yet te seggen hebt tot verdediginge
 van u selven/ ober het ghene u te laste is geleght/ soo heeft my het
 Hoff bevolen u aen te seggen datse hier in u willen hoozen.

Doen antvvoorde de Koning.

Dewyl ick zie dat ghy van gheen debat en wilt hoozen spreken/
 aengaende het gene ick bekenne geloofst te hebben/ seer inportant te
 zyn tot de Orde van het Ryck/ ende den bypdom vande Onder-
 saten/

faten/ soo sal ick het oberflaen/ ende daer niet af spreken. Alleenlijck
 moet ick u seggen/ dat nu eenen gerupinen tijdt herwaert/ alles my
 benomen is geweest/ upt- genomen het geene ick lieber hebbe dan
 mijn leven/ dat is/ mijn Conscientie ende mijn Eer. Ende hadde
 ick meer gelet op mijn leven als op de Vrede des Rijcks/ ende den
 bypdom vande Onderfaten/ voozwaer ick hadde mijn saecke inc
 particulier verdedicht/ want daer dooz hadt ick ten minsten een
 leelijcke Sententie uptgestelt/ die ick gelobe ober my te sullen gaen.
 Ende daerom voozwaer/ Heer/ als een Man die eenigh verstandt/
 eenige kennisse vande werelt heeft; indien den oprechten pber dient
 ick tot mijn Landt drage niet en hadde oberwogen/ de sorge die ick
 hebbe vooz mijn eppen behoudenisse/ soo hadt ick op een ander ma-
 niere te werck mogen gaen dan ick ghedaen hebbe. Nu/ Heer/
 verstaet ick/ dat een haestighe Sententie eens gegeven zijnde/ eer
 beklaecht dan her- roepen kan werden/ ende voozwaer/ deselve ghe-
 negentheyt die ick hebbe tot de Vrede van het Rijck/ ende den By-
 dom vande Onderfaten/ meer als tot mijn eppen interest/ doet my
 eyndelijck versoeken/ dat ick/ hebbende pets te seggen dat beyde
 aengaet/ eer de Sententic gegeven werde/ gehoozt moege werden in
 de Geschilderde Camer vooz de Heeren ende Communs: Dit upt-
 stel en kan u niet nadeeligh wesen/ het sy dan wat ick segge: soo
 ick niet redelijcks en segge/ de gene die my hoozen moeten Rechters
 zyn; Ick en kan gheen Rechter wesen vant gene ick geseght hebbe.
 Is het redelijck dat ick segge/ ende inder daet streckende tot de wel-
 vaert van het Coningrijck/ ende den bypdom vande Onderdanen/
 soo versekere ick my dat het wel hoozens waerdigh is. Daerom
 soo bezweere ick u/ soo ghy lief hebt het gheene ghy vooz geeft/ (ick
 hope het is inder daedt) te weten/ den bypdom vande Onderfaten/
 ende de Vrede van het Rijck/ dat ghy my dese verhoozing wilt toe-
 staen/ eer de Sententie gegeven werden. Ick versoekte dit alleen-
 lijck/ dat ghy dit in u bedencken nemen wilt. Mogelijck hebt ghy
 daer vooz desen niet af gehoozt; soo ghy wilt/ sal ick vertrecken/
 ende ghy mooghter op dencken. Maer soo ick dese bypighet niet
 en kan krijgen/ soo protestere ick dat dese schoone vertooningen van
 Bypdom en Vrede/ niet als bloote vertooningen en zyn/ ende dat
 ghy ulwen Koning niet hoozen en wilt.

De Heer President seyde.

Dat het gene de Koninck gesegt hadde/was een declinatie vande Jurisdictie vanden Hobe/het welck de saecke was/inde welcke hem voorsz desen de Wet gestelt was.

De Koningh insi-steerde.

Dat het gene hy te seggen hadde/niet en was het Hof declineren/maer streckte tot de Wyde van het Ryck/ ende den bypdom vande Onderfaten.

De Heer President.

Heer/het ghene ghy ons voorsz hebt gestelt/en is niet heel nieuwo/hoe-wel her d'eerste verse is dat ghy het in Persoon den Hobe hebt aen-geboden. Ende daer naer: dat hoe-wel het gene daer op hy insi-steerde/mochte schynen tot wptstel te strecken/nochtans/volgens het gene den Koningh scheen te begeeren/dat het Hof voorsz enen tydte wilde vertrecken/ende dat hy desselfs gheliefte soude verstaen.

Alsoo het Hof vertreckende naer het Hoff vande Garde-nobles/wierde de Sergeant ter Wapenen bevolen den Ghevangen af te leyden/ende opdre te stellen op sone weder-komste.

Naer een halve uyre debats, keerde het Hoff vveder uyt de Camer van het Hof vande Garde-nobles, ende de Coning ontboden zijnde, sprack de Heer President in substantie als volghc:

Heer/het heeft u belieft den Hobe alhier aen te spreken/aengaende van yet aende Heeren ende Communys voorsz te houden inde Gheschilderde Camer/ tot den Wyde van het Coninckryck/in effect hebt ghy een antwoort ghekregen voorsz het veres vant Hoff/ zynde sulcx geschiet pro forma tantum.

Want den Hobe en docht niet datter eenighe difficulteydt inde saecke was. Sy hebben ghelet op het ghene ghy voorsz-gebrache hebt/ ende oock op haer eyghen authoziteydt; Het gheene u
het

het Hof ter antwoort boegt / is die / dat het alreede te veel door u uyt-
 gestelt is geworzen; ende zyn sy Rechters by de hooghste autho-
 riteyt gestelt / ende en vermaghen Rechters niet meer uyt te stellen /
 dan sy vermogen recht te wengeren. Het zyn goede woorden inde
 onse Charter van Engelandt / Nulli negabimus, nulli condemus, &
 nulli differemus Iusticiam, maer weder een merckt dat ghy haer uyt-
 gestelt hebt / by uwe verachting ende u default. Waer over sy lang
 konden geprocedeert hebben tot een bonnis over u? ende dus / niet
 tegenstaende het gene ghy gepresenteert hebt / zyn sy geresolveert tot
 Sententie ende Oordeel te procederen / ende dat is haer eenstem-
 minge resolutie.

De Koning.

Heer / ick weet dat het vergeefs is voor my te disputeren. Ick
 ben geen Scepticus, om te ontkennen de macht die ghy hebt. Ick
 weet dat ghy machts genoegh hebt. Heer / ick moet bekennen / ick
 geloove het soude tot den Orede van het Ryck gestreckt hebben /
 hadt ghy willen de moeyten nemen ende betoonen de wettelicheyde
 van uwe macht. Mengaende die uytstel / dat ick versoecht hebbe / ick
 bekenne het is een uytstel / maer het is een seer important uytstel tot
 de Orede van het Coninkryck; want het en is mijn Persoon alleen
 niet daer ick op zie / het is de welvaert ende de Orede van het Ryck /
 het is een out spreek woort / Dat wy lang te voren over dencken moe-
 ten, eer wy op groote saecken schielijk resolveren. Daerom / Hoer /
 segge ick wederom / dat ick voor u denre stelle alle de onsejpen van
 een haestige Sententie. Ick bekenne / ick heb hier nu meen ick / dese
 gantsche wecke geweest; het is heden 8. dagen dat ick hier eerst
 quam / maer een slepen uytstel van een dagh ofte twee meer kan de
 Orede geben; daer een haestigh oordeel soodartige becoerte ende ge-
 durige ongelegenheyt over het Ryck can brengen / dat het / het
 ongebozen leyn moge rouwen; ende dochsalben wederom / Wegens
 het debboir dat ick Gode ende mijn Landt schuldigh ben / versoek
 ick dat ick gehoor moighe werden by de Heeren ende Communs in
 de Gheschiede Camer / ofte eenige andere Camer die ghy my aen-
 wijfensult.

De President repliceerde / dat het gene hy versoecht niet meer en
 was / dan het gene hy te voren gevoert hadde / ende dat over sulcx het
 Hof verwachtte te hooren / wat hy seggen wilde / eer het tot de Sen-
 tentie procedeerde.

De Koning.

De Koning.

Dit segge ick / dat soo ghy my hoozen wilt / ick niet en twyffle
oft ick sal u en mijn Volck voldoen / ende daerom versoek ick op u
(soo als ghy het inden schrickelicken dagh des Oordeels wilt ver-
antwoorden) dat ghy het noch eens in consideratie wilt nemen.

President.

Het Hoff sal tot Sententie procederen / soo ghy niet meer te
seggen hebt.

De Koning.

Heer ick heb niet meer te seggen / maer ick sal versoeken datter
notule gehouden werden vant gene ick hier geseght hebbe.

De Heer President bongh dan aen niet het verklaren vande For-
dantienten vande Sententie. Dat het Hoff geresolveert was sich
te ontlasten van zyn devoir / dat hy gesproken hadde van een koste-
lyck ding / genoemt Drede / ende dat te wenschen ware geweest dat
God hem int herte gegeven hadde de Drede van het Coninckryck
effectivelyck ende inder daedt te betrachten ende te bejagen / gelyck
het nu scheen dat hy niet woorden pretendeerde te doen; dat den
Hobe gebleken was / hoe dat hy op seer dwalige gronden hadde ghe-
gaen: Het Ryck hadde het (s) Synen leed wesen) geboelt; dat het
Hoff seer geboeligh daer af ware / hopende dat de verstandighe in
Engelande mede soo waren / dat de Wet over hem was / ende dat hy
behoorde na de Wet gegouberneert te hebben. Het different ware /
wie uytleggers vande Wet souden wesen / hy ende de syne buypen de
Hoben van Justitie / of de Hoben van Justitie / jae het hooge ende
Souveraine Hof van Justitie / het Parlement van Engelandt /
t welc is niet alleen de hoogste uytlegger vande Wet / maer de eeni-
ge Wet-maker / en dat hy en syne Adherenten sich daer tegens stel-
len souden / dat sulcx Wet noch leecht was. Dat men toe stont / het
gene eenige van Synne geseght hadden / Rex non habet parem in
Regno, maer hoe wel hy Major singulis was / soo was hy universis
minor

minor. Dat reerijts/ als de Coningen de Czraimen speelden / de Barons haer Rekenfchap daer af deden geben / dat sy frenum ponebant; indien de Barons nu in gebreecke bleven van haer debitoir te doen/ ende niet fo wel en gedachten aen hare ende des Conincrijcks eere / als de Barons van ouds deden / dat voorwaer de Communante van Engeland niet en wilden laten te ghedencken aen 'igene hare behoudeniſſe ende verſekeringh betrefte. Indien de Coning op een contrarie oogmerck gaet/ dat hy verſtaen moet hoe dat hy maer een vertrouwt Officier is / ende dat sy moeten ordre ſtellen op het ſtraffen van ſoo een miſdadich Gouverneur. Dat dit geen Wet van gifteren is / ter ſaecke van het geſchil tuſſchen hem ende ſijn volck/maer van outs; ende dat des Coninc Ced ſulcx in hiel/ende als het volck geen ander remedie en konde hebben / dat het Parlement toefſond/ twelck geſtelt was/ om de Beſwaerniſſen des Volcks te herſtellen. Dat/ gelijk wy in oude Auteurs vinden/ de Parlatenten tweemaal jaers moſten gehouden werden/ op dat de Enderſaten op alle occaſien een gereede hulp mochten bekomen. Dat zyn deſſem ware geweest de Parlatenten te deſtrueren / ende dat hy het Parlement hadde gheſcheyden / dat Sy haer niet en wilden inlaten teghens Sijn aengeboren Coninc-rijck van Schotland. Dat gelijk Caligula de groote Czar van Roomen/ wenchte dat het Roomſche volck maer eenen hals en hadde/ op dat hy hem met eenen ſlach afſnijden mochte/ deſes Conings Proceiduren de Sijne eenighſins geliken hadden. Want dat het Tichaem van het Coninck-rijck van Engeland nergens gerepreſenteert en werde als in't Parlement; ende hadde hy dat maer konnen verdelgen / dat hy haest het hooft ende den hals van Engeland af-geſneden soude hebben. Dat het geen nieuwe ſake en was exempelen te citeren / daer het volck (wanneer sy de macht in handen hadden) hare Coningen hadden derben tot rekenſchap bzingen; dat het te langh aen loopen soude mentie te maken van Franckerijck/ Spagnien/ den Keyſer ofte andere Landen. Maer hy ſfond periculierlijck op het Rijck van Aragon/ alwaer daer een man was tanquam in medio poſitus, tuſſchen den Coning ende het Volck/ ende hy wert erkent des Coninghs obericheyt te weſen/ ende is de groote bewaerder

van 's Volcx Privilegien; ende het gene de Tribuni van Roomen wel eer waren / ende de Ephori inden Staet van Lacedemonien / dat was het Parlement van Engeland aenden Staet van Engeland. Dat hy niet en behoefde de wytheemische Historien te melden / so hy maer over de Keviere de Tweede sagh daer wassens genoegh in Sijn aengeborenen Coninck-rijck van Schotland / so Sy letten op haren eersten Coning Tergusus / die twee minder-jarighe Soonen naer liet / ende alsoo d'oudste ongeneghen scheen tot haren Vrede / ende sich tegens Sijnen Gom stelde / die wel regeerde / kosen sy den jongsten. Dat hy niet en behoefde te melden hoe vele van 109. Coningen van Schotland / het volck hadde der ven aentasten / sommige kammende / sommighe gebangen stellende / ende sommige ter dood brengende / dat geen Coninck-rijck overbloediger experientie en hadde dan dat van het af-setten ende straffen van hare misdadige ende overtredige Coningen. Om niet verre een Exempel te soecken / des Coninghs Groot-moeder ter zijde gestelt zijnde / werde zijn Vader (een kindt wesende) ghekroont. Dat vozder hier in Engeland ghene exempelen gebreken / so vooz als naer de Conqueste / gelijk dat met de Coninghen Edward de tweede / ende Richard de tweede alsoo ghehandelt wierde ; ende dat soo wie acht slaet op haer Historien / niet en sal bevinden dat de Artijkelen daer mede Sy belast werden / eenighs ins te vergeleijken zijn hy de hooge capitale misdaden die hem te laste waren gheleght / ende wat belanghde de suceffie hy erfennisse / dat het noztoir was dat de helft vande 24. Coninghen / zedert de Conqueste hy den Staet ingekomen zijn.

Dat den Eed op sijne Kroningh ghedaen / dede blijcken / datter een contract ende handelinge dooz het volck gemaccht was. Naer dat de Heere President vele dingen tot desen proposte hadde by-gebracht / belangende de macht der Coningen / ende het coepen der selve / om rekenschap te geven ter sake van breucke van Cron / ende hy hadde uytgheleecht in wat voeghen desen tegenwoozdige Coningh schuldich ware geweest / volgens d' accusatie / van een Cyran / een Verrader / ende een Nozdener / ende een publick vyand vanden Gemeene saecke te zijn / verklaerde hy voozts inden naem vanden Hove / dat Sy van herten wenschten / dat hy so veel berouws

berouws
en mis
de het
schijft
Sy niet
het is ev
gen te co
dooban
rader / e
van 'A
de Cler

Dat a
neert to
Stuar
sprake
Verrac
den na

W
Char
heeft h
het gh
rende l

Om
de voor
ende pul
den van S

Daer
de Seten
sentent
mede het
beseghe

berouwloos mocht hebben van 'tghene hy misdaen hadde/ dat God ten minsten/ zijn beste deel ghenadich mochte wesen: Mengaende het ander/ haer devoirs was/ te doen het ghene de Wet booschrijft/ Sy waren daer niet om jus dare, maer om jus dicere. Dat Sy niet en konden laten te ghedencken het gene de Schrift segt/ Het is even grouwelijck den schuldigen vry te laten, als den onschuldigen te condemnieren. Wy moghen den schuldighen niet ontslaen. Soodanigen Sententie nu als de Wet vast stelt over eenen Verrader/ eenen Tyran/ een Moorder/ ende eenen openbaren Vyand van 'tLand/ hadde hy hem nu te hoorzen voorlesen. Doen las de Clerck de Sententie / in Parchement gheschreven.

Dat alsoo de Communs van Engeland haer-luyden hadden geordonneert tot een hoogh Hof van Justitie, om te procederen tegen **Charles Stuart** Coningh van Engeland, voor de welcke hem drie-mael aensprake was gedaen, sijnde voor d'eerste reyse aen Accusatie van hoog-Verraet, ende andere Crimen ende mishandelinghe, voorghelesen inden name des Coningh-rijcks van Engeland.

Hier las de Clerck d' Accusatie.

Welcke Accusatie hem, als gheseght is, voorgelesen sijnde, is hy **Charles Stuart**/ verfocht Sijn antwoord daer op te gheven, maer hy heeft het geweygert te doen: ende soo verhaelde hy distinctelijck het ghene ghepassert was in Sijn refus van antwoord gheduyrende het proces.

Om alle welcke verraderyen ende misdaden vonnist dit Hoff, dat hy, de voornoemde Charel Stuart, als een Tyran, Verrader, Moorder, ende publicke Vyand, ter Dood sal werden gebracht, door het scheyden van Sijn Hoofd van Sijn Lichaem.

Paer dat de Sententie gelesen was/ seyde de Heer President: de Sententie tegenwoordigh gelesen ende gepubliceert/ is de Acte/ Sententie/ Oordeel ende resolutie van het gantsche Hoff. Waer mede het Hoff op-stond/ als toestemmende het ghene de President gheseght hadde.

Coningh.

Coningh.

Wilt ghy een woord van my hoorzen / Heer ?

Heer President.

Heer/ghy en mocht naer de Sententie niet ghehoort werden.

Coningh.

Niet / Heer ?

Heer President.

Deen Heer/met verlof/ Heer. Wacht/ leydt uwen Gebangen af.

Coningh.

Ich mach naer de Sentente spreekken. Met verlof/ Heer
ich mach naer de Sententie Spreken / altoos.

Met verlof (houdt) De Sententie / Heer. Ich segh
Heer dat ick

Men ghedooght my niet te spreken/ wacht eens wat recht an-
dere luyden sullen krijgen.

Allerhande Persooneu die yet anders te doen hebben / sullen
sich teghenwoordich van hier hebben te vertrecken / ende op te
wachten inde Geschilderde Kamer / derwaerts dit Hoff sich sel-
ven datelijck adjouneert.

Doe stond het Hoff op / ende de Coningh ging met sijn Wacht
nae Sr. Robbert Cottons / ende van daer naer Wittehal.